

УДК 811.111: 81'42

**ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОГО ДИСКУРСУ П. ПОРОШЕНКА
(НА МАТЕРІАЛІ ЗВЕРНЕННЯ ДО КОНГРЕСУ США ВІД 23.12.15 Р.)****Гуменюк Н. Г.**

Подана робота присвячена розгляду особливостей англomовного дискурсу президента України П. Порошенка у його зверненні до Конгресу США від 23.12.15 р. як інституціонального та аргументивного дискурсу. У своїй промові П. Порошенко апелює до певних цінностей, притаманних українському та американському суспільству. Глобальна аргументивна складова цього звернення складається з окремих, пов'язаних між собою аргументивних блоків, кожний з яких сформовано з орієнтацією на певні цінності. Кожний аргументивний блок сформовано у певній логічній послідовності.

Ключові слова: аргументація, інституціональний дискурс, глобальна аргументивна складова, політичний дискурс.

Данная работа посвящена рассмотрению особенностей англоязычного дискурса президента Украины П. Порошенко в его обращении к Конгрессу США от 23.12.15 г. как институционального и аргументивного дискурса. В своей речи П. Порошенко апеллирует к определенным ценностям, свойственным украинскому и американскому обществу. Глобальная аргументивная компонента этого обращения состоит из отдельных, связанных между собой блоков, каждый из которых сформировано с ориентацией на определенные ценности. Каждый аргументивный блок формируется в определенной логической последовательности.

Ключевые слова: аргументація, інституціональний дискурс, глобальна аргументивна компонента, політичний дискурс.

The following work is devoted to the problem of the English-speaking discourse of the Ukrainian President P. Poroshenko in his speech to the USA Congress, 12.23.15. In his speech P. Poroshenko appeals to the values, which are peculiar to the Ukrainian and American societies. The global argumentive component consists of several units which are united and oriented to the certain values. Each argumentive block is formed in the certain logic cohesion.

Key words: argumentation, institutional discourse, the global argumentive component, political discourse.

Подана стаття присвячена розгляду особливостей англomовного дискурсу президента України П. Порошенка у його зверненні до Конгресу США від 23.12.15 р.

Як відомо, політичний дискурс є центром багатьох досліджень [2; 5; 6]. Проте, поданий до розгляду англomовний дискурс П. Порошенка не тільки спрямовано на “пропаганду тих чи інших ідей” [5, с. 107; 6, с. 5], але й породжено політичною елітою і для політичної еліти.

Актуальність цієї роботи полягає в тому, що англomовний дискурс П. Порошенка буде розглянуто з точки зору його дискурсивних особливостей як інституціональний та аргументивний дискурс.

Як відомо, англomовний дискурс президента України є інституціональним спілкуванням, “яке відрізняється від особисто-орієнтованого, яке використовує певну систему професійно-орієнтованих знаків” [3, с. 223].

В цьому сенсі, аргументація нам бачиться як складний комунікативний акт [1; 4, с. 113], як “соціальна, інтелектуальна, вербальна діяльність, яка служить для того, щоб виправдати або ж відкинути точку зору, яка складається із набору стверджень і направлена на отримання згоди від аудиторії” [7, с. 7].

Англomовний дискурс П. Порошенка у зверненні до Конгресу США від 23.12.15 р. як інституціональне формування має певну структуру оформлення, певний арсенал мовних одиниць та зобов'язує президента дотримуватися певних правил поведінки.

Саме тому, президент України розпочинає свою промову зі звернення та вираження подяки за гостинність присутніх та за можливість виступу у стінах Конгресу США, що є високим привілеєм:

Mr. Speaker, Majority Leader, Members of the House, Members of the Senate Ladies and Gentlemen!

Let me thank you for your warmth and hospitality. Addressing both houses of Congress is one of the highest political privileges.

В кінці своєї промови президент обов'язково подякує аудиторії за увагу

Thank you.

За своєю формою англомовний дискурс П. Порошенка є монологом, але саме звернення та подяка перетворюють його на діалог. В своїй промові президент України 5 разів звертається до аудиторії зі словами :

Ladies and Gentlemen_!

Це звернення є не випадковим. Воно має декілька функцій. По-перше, воно допомагає наблизити монолог П. Порошенка до форми діалогу. По-друге, це звернення має текстоформуючу функцію логічного і послідовного поєднання певних інформаційних блоків у єдине ціле. В-третьє, це звернення має певне емоційне навантаження, привертаючи увагу конгресменів США.

Англомовний дискурс президента України П. Порошенка має певну мету – вплинути на конгресменів США для надання Україні матеріальної, фінансової, політичної та воєнної допомоги. П. Порошенко не приховує своїх намірів, він робить це відкрито у формі прохань. Проте, для реалізації своїх стратегічних цілей президент виконує певні дії у формі аргументованих переконань.

Як відомо, дискурс звернення президента України П. Порошенка до конгресменів США є іншомовним, тобто орієнтованим на іншомовного реципієнта, який відрізняється від україномовного певним світобаченням, світосприйняттям, певною системою вподобань і орієнтирів. Саме тому, президент України намагається донести до іншомовного комуніканта мету свого виступу, вибудовуючи свій дискурс з урахуванням цінностей, притаманних американському суспільству, а саме – свобода, справедливість, незалежність, гідність, цивілізація, мир, героїзм та жертвність.

Іншими словами, в своєму виступі П. Порошенко намагається аргументовано довести американським конгресменам і всьому американському суспільству, взагалі, що український та американський народи схожі своєю системою цінностей, що вони є соратниками і союзниками перед викликами сучасного світу.

Як було зазначено вище, англомовний дискурс президента України є аргументивним. Взагалі, у промові П. Порошенка ми виділяємо глобальну аргументивну складову, яка складається з 5 окремих складових, які пов'язані між собою єдиною прагматичною метою вплинути на конгресменів США для надання Україні комплексної допомоги .

Кожна окрема аргументивна складова починається зі звернення *"Ladies and Gentlemen_!"*, чим привертається увага конгресменів США. У кожному аргументивному блоці президент апелює до певних цінностей. Так, у першому аргументивному блоці П. Порошенко апелює до такої цінності як "свобода". У другому блоці - до цінностей "героїзм, жертвність"; у третьому блоці – до цінностей "цивілізація, мир"; в четвертому – "незалежність"; у п'ятому заключному блоці президент України апелює до цінності "гідність".

Кожний аргументивний блок у промові П. Порошенка перед конгресменами США розгорнуто у певній логічній послідовності з центром до певної цінності.

Так, у першому аргументивному блоці, апелюючи до цінності "свобода", П. Порошенко надає аргументовані факти героїчної боротьби українського народ за свободу проти внутрішнього ворога – режиму Януковича

... The people of Ukraine stood up to the corrupt regime of Yanukovich.

та проти зовнішнього ворога – Росії:

In reality, what we got from Russia was annexation and a war that has brought Ukraine to the brink of its survival.

В цьому аргументивному блоці президент вдається до розгляду історії агресивних дій з боку Росії:

In 2008, Russian troops occupied Abkhazia and South Ossetia. Now they have invaded Ukraine. The right to protect ethnic Russians, and even Russian speakers, can and already has become a reason to fan the flames of war. Besides Ukraine, the Russian speakers reside in Moldova, Georgia, Kazakhstan, the Baltic States, Poland, Romania, Bulgaria.

Звертаючись до сенаторів США, П. Порошенко ставить риторичне питання “Хто буде наступним у агресивних діях Росії”

Moldova, Georgia, Ukraine – what happens next?

Це риторичне питання має досить вагоме емоційне навантаження, бо відповідь відома: “Будь-хто”. Президент України намагається довести конгресменам США, що агресивна політика Росії небезпечна для будь-якої країни світу і США, зокрема, що країни повині допомагати одна одній перед лицем агресії:

Democracies must support each other.

Тому й просить президент П. Порошенко не залишати Україну на одинці з агресором:

Therefore, I urge you not to let Ukraine stand alone in the face of this aggression.

Президент переконливо доводить, що війна в Україні стосується не тільки України, але й світової спільноти:

The war that these young men are fighting today is not only Ukraine's war.

It is Europe's, and it is America's war, too. It is a war of the free world – and for a free world!

Президент Порошенко попереджує про загрози всьому людству:

Today, aggression against Ukraine is a threat to global security everywhere. Hybrid proxy wars, terrorism, national radical and extremist movements, the erosion of international agreements, the blurring, and even erasing, of national identities: all of these threats now challenge Europe. If they are not stopped now, they will cross European borders and spread throughout the globe.

Він намагається довести, що український народ захищає не тільки свій суверенітет, але й увесь світ:

To prevent this, thousands of Ukrainian soldiers are in the line of fire right now.

Саме тому, на думку П. Порошенка, український народ потребує політичної і воєнної допомоги світу і США, зокрема:

I urge the world to recognize and endorse their fight! They need more political support! And they need more military equipment – both non-lethal and lethal. Blankets and night-vision goggles are important.

Таким чином, у першому аргументивному блоці виступу П. Порошенка перед конгресменами США можна простежити такий логічний ланцюжок:

Свобода – агресія Росії – загроза світу – Україна як захисник світу- допомога захисникам світу.

Подібні логічні ланцюжки можна прослідкувати в кожному аргументивному блоці

Таким чином, обираючи тактику аргументованого впливу на конгресменів США, президент України послідовно, крок за кроком доводить необхідність комплексної допомоги Україні.

Англомовний дискурс П. Порошенка у його зверненні до Конгресу США від 23.12.15 було розглянуто як аргументивний дискурс. Проте, на нашу думку, перспективним є розгляд семантичних, синтаксичних, стилістичних засобів вище зазначеного дискурсу. Дуже цікавим є також розгляд мовних засобів для складання політичного портрету особистості П. Порошенка. Перспективним також є дослідження маніпулятивної компоненти англомовного дискурсу П. Порошенка.

Література

1. Белова А. Д. Лінгвістичні аспекти аргументації (на матеріалі сучасної англійської мови) : дис. ... д-ра. філол. наук / А. Д. Белова.– Київ, Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 1998. – 443 с.

2. Гуменюк Н. Г. Політичний дискурс Б. Обама : маніпулятивні технології (на матеріалі звернення до Генеральної Асамблеї ООН від 24.09.14) / Н. Г. Гуменюк // Наукові записки Ніжинського держ. ун-ту ім. М. Гоголя. Філологічні науки. Книга 1. – Ніжин, 2015. – С. 203-207.

3. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс / В. И. Карасик. – Волгоград : Перемена, 2002. – 477 с.
4. Почепцов Г. Г. Теория коммуникации. / Г. Г. Почепцов – К.: Издательство “Ваклер”, 2001. – 650 с.
5. Федотова О. І. Медійний політичний текст : семантичний аспект / О. І. Федотова // Вісник Луганського нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Філологічні науки. № 14. С. 107 -112.
6. Чудинов А. П. Россия в метафорическом зеркале: Когнитивное исследование политической метафоры (1991-2000) / А. П. Чудинов. – Екатеринбург, 2001. – 180 с.
7. Eemeren F. H. van, Grotendort R., Kruiger T. Handbook of Argumentation Theory. – Dordrech, 1987.